L. 15. Kraków, dnia 24. Października 1887. Rocznik VIII.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną zła. 1, składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują dziennik rozporządzeń bezpłatnie.

Tymczasowy statut gminny dla miasta Krakowa.*)

(Zamieszczony w III. Części Dziennika ustaw i rozp. krajowych z d. 13. Kwietnia 1866.)

USTAWA

nadająca dla król. stoł. miasta Krakowa tymczasowy statut gminny.

Na wniosek Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiém Księstwem Krakowskiém, nadaję na mocy ustawy z dnia 5. Marca 1862. do l. 18. Dzien. praw Państwa, dla królewskiego miasta Krakowa załączony tymczasowy statut gminny i rozporządzam, jak następuje:

ARTYKUŁ I.

Postanowienia niniejszego statutu o wyborze i urządzeniu Rady miejskiéj obowiązują natychmiast i zaraz po ogłoszeniu statutu mają wejść w wykonanie.

ARTYKUŁ II.

Skoro Rada miejska się urządzi, statut niniejszy stanie się w całości obowiązującym, i ma tak długo obowiązywać, dopóki miasto Kraków nowego statutu na drodze ustawodawczéj nie otrzyma.

ARTYKUŁ III.

Równocześnie z działalnością tego statutu dotychczasowe rozporządzenia i przepisy dotyczące gminnego urządzenia miasta Krakowa, przestaną obowiązywać.

ARTYKUŁ IV.

Memu Ministrowi Stanu polecam przeprowadzenie téj ustawy.

Wiédeń dnia 1. Kwietnia 1866 r.

FRANCISZEK JÓZEF w. r.

Hrabia Belcredi w. r.

Z najwyższego polecenia:

Bernard de Meyer w. r.

*) Statut przedrukowany z powodu zupełnego wyczerpnięcia egzemplarzy statutu w r. 1866. ogłoszonego drukiem. Pisownia w niniejszéj odbitce zatrzymana z pierwowzoru.

Statut tymczasowy

król. stoł miasta Krakowa.

Dział I.

O gminie i jéj obrębie, o mieszkańcach i stosunkach ich do gminy.

Tytuł 1.

O gminie, statucie gminnym i jego zmianach.

§. 1.

Stale osiedlona ludność Krakowa stanowi gminę miasta Krakowa.

§. 2.

Gmina miasta Krakowa rządzi się niniejszym statutem przez Radę z grona swego wybraną.

§. 3.

Zmiany statutu tego jedynie w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić mogą.

Tytuł 2.

O obrębie gminy.

§. 4.

Statut niniejszy obowiązuje w całym obrębie miasta Krakowa.

Tytuł 3.

O nazwie miasta i udziale w reprentacyi krajowéj.

§. 5.

Nazwę stoł. królewskiego miasta Krakowa, tudzież dotychczasowe barwy, i herb miasta gmina zatrzymuje.

§. 6.

Udział gminy w politycznéj reprezentacyi kraju, waruje ustawa konstytucyjna i statut krajowy.

Tytuł 4.

O mieszkańcach miasta.

§. 7.

Mieszkańcy miasta Krakowa dzielą się na członków gminy i obcych.

§. 8.

Członkami gminy są:

1. osoby mające w gminie krakowskiéj prawo przynależności (do gminy);

2. uczestnicy, to jest osoby niemające w téj gminie przynależności, jeżeli w granicach téj gminy majątek nieruchomy posiadają, lub jeśli od przedsiębiorstwa zarobkowego, samoistnie wykonywanego, albo od dochodu bezpośredni podatek w gminie krakowskiéj opłacają. Pod temi warunkami należą do uczestników gminy krakowskiéj także korporacye, stowarzyszenia, spółki, zakłady i fundacye.

Wszystkie inne osoby są obcemi w gminie.

§. 9.

Stosunki przynależności do gminy określa ustawa z dnia 3. Grudnia 1863. r. (l. 105. Dziennik praw Państwa.)

§. 10.

Od przyjęcia na własną prośbę do gminy, pobieraną będzie na fundusz miejski opłata w kwocie 10, 25 lub 50 złr. w. a., którą rada miejska stósownie do zamożności przyjętego oznaczy.

Tytuł 5.

O prawach i obowiązkach mieszkańców gminy.

§. 11.

Wszyscy mieszkańcy miasta mają w ogóle prawo:

a) do bezpieczeństwa osoby i własności w obrębie gminy znajdującéj się;

b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych, stósownie do urządzeń tych zakładów.

§. 12.

Członkowie gminy mają prawo:

a) do stałego pobytu w obrębie gminy;

b) do zawiadywiana sprawami gminy w granicach tym statutem zakreślonych.

Przynależni do gminy mają nadto prawo do wsparcia z funduszów gminnych w razie zubożenia i choroby, lub nieudolności do pracy, stósownie do właściwych urządzeń.

§. 13.

Obcy mają prawo przebywania w gminie, dopóki nie przekraczają ustaw, lub nie staną się ciężarem dobroczynności publicznéj. Jeżeliby obcy jakiém rozporządzeniem gminy w téj mierze czuł się pokrzywdzonym, służy mu prawo odwołania się do politycznéj władzy krajowéj.

§. 14.

Każdy w gminie stosować się winien do rozporządzeń wydanych przez władzę gminną w zakresie działania, jaki jéj z ustaw służy, oraz przykładać się do ciężarów gminy, stósownie do przepisów pod tym względem obowiązujących; członkowie gminy mają nadto szczególny obowiązek pełnienia urzędu, lub czynności, do których wyborem gminy lub jéj zaufaniem powołanymi będą.

§. 15.

Niniejszy statut nie narusza ani stosunków prawnych osób prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, bądź pojedynczym osobom, bądź téż całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom, lub korporacyom służących.

Dział II.

O zakresie działaniu gminy.

Tytuł 6.

O podziale zakresu.

§. 16.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

A. własny,

B. poruczony.

W zakresie własnym gmina uchwala i rozporządza niezawiśle i samodzielnie według niniejszego statutu, z zachowaniem ustaw.

Ustawy określają poruczony zakres działania gminy, to jest jéj obowiązek do współdziałania w sprawie administracyi publicznéj.

§. 17.

Do własnego zakresu gminy, przez organa swoje działającéj, należy:

a) zmiana obrębu i statutu gminy;

b) przyznawanie prawa należenia do gminy;

c) ustanawianie urzędów miejskich;

d) zarząd majątkiem gminnym;

e) nakładanie podatków gminnych;

f) piecza nad bezpieczeństwem osób i ich własności;

g) staranie o utrzymanie gościńców, dróg, placów, mostów, jak niemniéj o bezpieczeństwo i łatwość komunikacyi po drogach i rzekach, wreszcie policya polowa;

h) piecza nad zaopatrzeniem miasta w dostateczną, tanią i zdrową żywność, dozór targów, szczególnie zaś dozór nad wagami i miarami;

i) policya zdrowia;

k) policya nad czeladzią i wyrobnikami, — wykonywanie przepisów urządzających klasę służących;

l) policya nad obyczajnością publiczną czuwająca;

m) sprawy ubogich i piecza nad zakładami dobroczynnymi gminy;

n) policya budownicza i ogniowa, dopilnowanie porządku budowniczego i udzielanie pozwolenia policyjnego na budowy;

o) wpływ na utrzymanie kosztem gminy szkół średnich i szkół ludowych w granicach właściwemi ustawami oznaczonych;

p) jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych;

q) przedsiębranie sprzedaży ruchomości drogą licytacyi na żądanie stron prywatnych.

Bliższe określenie atrybucyj gminy zawiera dział IV.

Czynnościami zakresu poruczonego osobnemi ustawami gminie przekazanemi, zawiaduje gmina w sposób ustawą wskazany, albo orzeka sama o sposobie zawiadywania, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.

Tytuł 7.

O roku i języku urzędowym.

§. 18.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się z rokiem administracyjnym Państwa.

§. 19

Językiem urzędowym gminy jest język polski.

Dział III.

Tytuł 8.

O reprezentacyi i urzędach gminy.

§. 20.

Gminę miasta Krakowa reprezentuje we wszystkich jéj sprawach Rada miejska przez nią obrana.

Rada miejska orzeka we wszystkich sprawach gminnych, a uchwały jéj wykonywa Magistrat i urzędy miejskie, lub téż członkowie Rady miejskiéj do pewnych czynności delegowani.

Tytuł 9.

Skład Rady miejskiéj.

§. 21.

Rada miejska składa się z 60 członków (radców miejskich).

Członków Rady miejskiéj obierają członkowie gminy, prawo głosowania mający.

Gdyby powyższa liczba radców miejskich pomiędzy jednym a drugim wyborem przez śmierć, lub rezygnacyę, lub utratę urzędów zmniejszeniu uległa, natedy Rada miejska do pełnienia obowiązków radców, przyzwie tych, którzy przy pierwszym wyborze po wybranych w kole lub oddziale wyborczym, do którego ubyły radca należał, największą liczbę głosów otrzymali. Radcy przez Radę miejską przybrani, tylko do najbliższych wyborów obowiązki pełnić będą. (§. 49).

Tytuł 10.

O wyborach i urzędowaniu radców miejskich.

§. 22.

Prawo głosowania na radców miejskich, które tylko obywatelom Państwa służy, mają:

a) właściciele i dożywotnicy nieruchomości odziedziczonych, lub przynajmniéj od roku nabytych, podlegających podatkowi bezpośredniemu od nieruchomości w kwocie najmniéj złr. 6, (nie licząc dodatków);

b) ci, którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie podatkowi zarobkowemu podlegające, i z niego od roku najmniéj 8 zła. rocznego stałego podatku (bez doliczenia dodatków) opłacają, lub niemniéj;

c) ci, którzy z jakichkolwiek innych tytułów od roku przynajmniéj złr. 15 podatku dochodowego (nie licząc dodatków) w tutejszéj gminie opłacają;

d) duchowni świeccy wszystkich wyznań chrześciańskich, rabin i kaznodzieje izraeliccy;

e) urzędnicy Dworu, Państwa, kraju, gminy i zakładów publicznych, tak czynni jak i wysłużeni;

f) przełożeni, profesorowie, i nauczyciele wszystkich zakładów naukowych, utrzymywanych kosztem państwa, kraju, lub gminy;
g) adwokaci, notaryusze, doktorowie wszystkich wydziałów i magistrowie chirurgii, tudzież odpowiedzialni redaktorowie pism czasowych treści politycznéj lub naukowéj;
h) korporacye, stowarzyszenia, zakłady, których zarząd techniczny ma siedzibę w Krakowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku tytułem podatku, (nie licząc dodatków), przynajmniéj 150 zł. w. a.
i) klasztory i zgromadzenia duchowne męzkie i żeńskie;
k) oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli.

§. 23.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednéj nieruchomości mają wszyscy razem jeden tylko głos. Również spółce handlowéj lub przemysłowéj służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę spólników. Nieruchomość uważa się jako jedna, dopóki w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

§. 24.

Dopóki rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela téjże zostaje w zawieszeniu.

§. 25.

Oficerowie w służbie będący, równie jak osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe, należące do szeregowców lub do niższych stopni, z wyłączeniem rezerwistów niepowołanych, wyjęci są od prawa wybierania.

§. 26.

Prawo karne postanowi, czyli i na jak długo z wyrokiem karnym utrata prawa wybierania i obieralności jest połączoną.

Tymczasowo od prawa wybierania są wykluczeni:

a) osoby winnemi zbrodni uznane;
b) osoby z powodu zbrodni pod śledztwem zostające, przez czas śledztwa;
c) ci, którzy zostali uznanymi za winnych przestępstwa kradzieży, oszustwa, przeniewierzenia albo uczestnictwa w tych przestępstwach (§§. 460., 461., 464. kod. karn.)
d) krydataryusze i ci, względem których pertraktacya ugody z wierzycielami rozpoczęta została, dopóki trwa pertraktacya upadłości lub ugody z wierzycielami, a po jéj ukończeniu wtedy, gdy dłużnik za winnego występku z §. 486. kod. kar. uznanym zostanie.

§. 27.

Każdy wyborca winien głosować osobiście, głosuje tylko raz jeden z własnego przymiotu.

§. 28.

Korporacye, stowarzyszenia i zakłady głosują przez zastępców prawnych, lub statutami wskazanych, lub téż przez pełnomocników do tego wybranych.

Klasztory i zgromadzenia duchowne męzkie głosują przez swoich przełożonych — klasztory zaś i zgromadzenia duchowne żeńskie, przez umocowanych do tego zastępców.

Współwłaściciele i współdożywotnicy nieruchomości, tudzież spółki handlowe, celem wykonania prawa głosowania mianują wspólnego pełnomocnika.

Niewiasty prawo głosowania mające głosują przez swoich mężów lub pełnomocników. Ojcowie, opiekunowie i kuratorowie głosują za małoletnich i bezwłasnowolnych. Zastępca lub pełnomocnik nie może zastępować więcéj niż jednę osobę, i winien wykazać się pełnomocnictwem. Zastępcami lub pełnomocnikami w powyższych przypadkach mogą być tylko osoby mające prawo głosowania.

§. 29.

Obieralnymi na członków Rady miejskiéj są wszyscy własnowolni członkowie gminy, prawo glosowania mający, którzy 30. rok życia ukończyli.

§. 30.

Wyjęci są od obieralności:

a) osoby wojskowe w czynnéj służbie zostające;
b) czynni urzędnicy i słudzy ze skarbu publicznego płatni, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli uniwersytetu i akademii technicznéj;
c) płatni urzędnicy i słudzy kraju, gminy i zakładów gminnych, z wyjątkiem lekarzy;
d) osoby, które mają spór sądowy z gminą;
e) dzierżawcy dochodów gminnych.

§. 31.

Wykluczeni od obieralności są:

a) osoby, które jako winne uznane zostały wykroczenia z chciwości zysku lub przeciwko obyczajności publicznéj popełnionego;
b) osoby, które uznane za winne przestępstwa z chciwości zysku lub przeciw obyczajności publicznéj popełnionego (§§. 501., 504., 511., 512., 515., 516. kod. karn.);
c) osoby, które z powodu przewinienia służbowego, z chęci zysku popełnionego, w drodze dyscyplinarnéj utraciły urząd lub służbę.

§. 32.

Celem dopełnienia wyborów będą podzieleni wyborcy na trzy koła wyborcze:

w pierwszém mieścić się będą wyborcy wymienieni w §. 22. pod literami *c*, *d*, *e*, *f*, *g*, *i*, *k*;

w drugiém właściciele lub dożywotnicy nieruchomości, o których mówi §. 22. pod lit. *a*;

w trzeciém trudniący się handlem, przemysłem lub przedsiębiorstwem, wymienieni w §. 22. pod lit. *b*. i *h*.

§. 33.

Drugie i trzecie koło będzie nadto podzielone na dwa oddziały, według wysokości podatków przez wyborców opłacanych.

Tym końcem ułożone być mają spisy wyborców, w porządku wysokości opłacanego w kole drugiém podatku zwyczajnego, gruntowego lub domowego, a w kole trzeciem podatku zarobkowego, poczynając w obydwóch od najwyżéj, a kończąc na najniżéj opodatkowanych — w porządku wysokości cyfry podatkowéj.

Suma podatków tak uporządkowanych podzieloną będzie w kazdém w powyższych dwóch kół na dwie połowy, a wyborcy pierwszą połowę ogólnéj sumy podatkowéj opłacający, stanowić będą w swojém kole pierwszy oddział wyżéj opodatkowanych, zaś należący do drugiéj połowy, oddział drugi niżéj opodatkowanych.

§. 34.

Liczba wybrać się mających radców miejskich będzie zarowno podzielona pomiędzy rzeczone trzy koła wyborcze. W kole drugiém i trzeciém, każdy oddział wybierze połowę radców na toż koło do wyboru przypadających.

§. 35.

Spisy wyborców sporządzane będą według wyżéj przywiedzionych kół wyborczych, i to w kole drugiém i trzeciém w porządku wysokości opłacanego podatku, i obejmować mają imiona i nazwiska wyborców (§. 33.), oznaczenie tytułu, na którym się prawo ich głosowania opiéra, a w szczególności w kole drugiém, wymienienie realności z numeru i dzielnicy miasta; zaś w kole trzeciém, wymienienie rodzaju handlu, rzemiosła lub przemysłu; tudzież przy wyborach koła piérwszego, których tytuł głosowania opiéra się jedynie na kwocie podatkowéj, jak niemniéj w kole drugiém i trzeciém bez wyjątku obejmować mają cyfrę podatkową.

§. 36.

Każdy wyborca ma tylko jeden głos, i to w tém kole wyborczém, na którego spisie zamieszczonym będzie. Zasadą do tego zamieszczenia jest główne zatrudnienie wyborcy.

I tak: kupcy, rękodzielnicy, lekarze praktykujący, którzy zarazem są posiadaczami realności, winni być zamieszczeni pierwsi w kole trzeciém, ostatni zaś w kole pierwszém.

Wolno jednak każdemu wyborcy, mającemu prawo głosowania i w inném kole wyborczém, żądać przeniesienia siebie do tego koła w drodze reklamacyi.

§. 37.

Przynajmniéj na sześć tygodni przed rozpoczęciem wyborów mają być spisy wyborców w urzędzie miejskim do przejrzenia wystawione, a w ogłoszeniu o tém, wyznaczony będzie termin dni 14 do wniesienia reklamacyj przeciw tym spisom.

O reklamacyach, — które w tym terminie wniesione zostaną, rozstrzyga ostatecznie w dniach ośmiu komisya przez Radę miejską z jej grona do tego wybrana, — i ogłosi uchwałę swoją przybiciem onéj w Magistracie, a to w miejscu do obwieszczeń urzędowych przeznaczoném.

Stósownie do zapadłych orzeczeń, od których nie ma odwołania, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami — nie mogą być czynione żadne zmiany w tym spisie.

§. 38.

Przy pierwszych wyborach naczelnik Magistratu, następnie zaś prezydent miasta Krakowa, jako naczelnik gminy, rozpisuje wybory przynajmniéj na ośm dni przed rozpoczęciem onych, a w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów. Równocześnie zawiadamia o tém polityczną władzę krajową i Wydział krajowy.

§. 39.

Po ogłoszeniu wyborów przesłane będą wyborcom karty legitymacyjne, które przy podaniu głosów zwróconemi być mają.

§. 40.

Przy wyborach mają być zachowane następujące przepisy:

Głosowanie odbywa się pisemnie kartkami, — które zawierać mają tyle nazwisk, ile członków Rady miejskiéj ma być przez kolo lub przez oddział wyborczy obranych.

W razie, gdyby głosujący większą liczbę nazwisk podał, tylko pierwsi z kolei liczeni być mają.

Dla zapobieżenia temu odbiorą głosujący wraz z legitymacyą na wyborców także blankiet, oznaczony liczbą porządkową osób wybrać się mających.

Po upływie czasu na glosowanie wyznaczonego przystąpi komisya wyborcza do obliczenia głosów.

Wybrani są ci, którzy uzyskali w odziale wyborczym największą liczbę głosów.

Jeśliby kto w dwóch lub więcéj oddziałach wybranym został, — winien oświadczyć w dniach trzech, w którym oddziale wybór przyjmuje; a w takim razie w innych oddziałach za wybranych mają być uważani ci, którzy po ostatnim wybranym członku najwięcéj otrzymali głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie przez przewodniczącego komisyi przedsięwzięte.

Głos dany osobie niemającéj prawa obieralności jest co do téj osoby nieważny.

Po zamknięciu wyborów przedłożą komisye wyborcze Radzie miejskiéj spisane tego aktu protokóły wraz z wszelkiemi dowodami, poczém Rada miejska po sprawdzeniu wyborów ogłosi ukończenie onychże i nazwiska osób wybranych.

§. 41.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach Rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 42.

Kto w ciągu ośmiu dni po zawiadomieniu go o wyborze, przyjęcia pisemnie nie odmówił, uważa się, iż wybór przyjął.

Odmówienie tylko z ważnych powodów nastąpić może.

Ocenienie takowych zostawia się rozstrzygnieniu Rady miejskiéj.

Kto wbrew uchwale Rady miejskiéj obowiązków Radcy pełnić nie będzie, utraca prawo głosowania na lat sześć.

§. 43.

Rada miejska urządzi się, skoro wybory będą ukończone i przynajmniéj dwie trzecie nowo obranych członków wybór przyjmą.

Aż do potwierdzenia wyboru prezydenta miasta, przewodniczy Radzie dotychczasowy przełożony.

Każdy radca miejski obejmujący swą posadę, składa do rąk przewodniczącego uroczyste przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

§. 44.

Ukonstytuowana Rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności, niemniéj o powodach nieprzyjęcia wyborów, tudzież o zarzutach przeciw wyborom, które w terminie dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyboru, do niéj wniesione być mają. Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory, ktoreby padły na osoby od obieralności wyjęte lub wykluczone; przeciw temu służy jednak droga rekursu do Ministerstwa.

§. 45.

Dla uzupełnienia miejsc, w skutku nieważności lub nieprzyjęcia wyborów wakujących, rozpisze bezzwłocznie nowo ukonstytuowana Rada miejska na podstawie poprzednich spisów, bez powtórnego ogłoszenia takowych, nowy wybór w têm kole lub oddziale wyborczym, w którym wybór był unieważniony, lub nieprzyjęty.

§. 46.

Prezydenta wybiera Rada bądź z grona swego, bądź z grona wyborców prawo obieralności mających na lat sześć.

Wiceprezydenta pierwszego, jako zastępcę prezydenta w Radzie miéjskiéj, wybiera Rada z grona swego.

Prezydent i jego zastępca muszą być wyznania chrześciańskiego *)

Do wyboru prezydenta i jego zastępcy przystąpi Rada miejska najdaléj w przeciągu dni czternastu, po opróżnieniu posady.

§. 47.

Wybór prezydenta winien się odbyć na posiedzeniu tajném pełnéj Rady miejskiej, — umyślnie na ten cel zwołanéj.

Do wyboru prezydenta miasta mają być wezwani wszyscy członkowie Rady miejskiéj.

Członek, któryby na wezwanie do takiego wyboru nie przybył, lub przed jego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swojéj lub oddalenia się dostatecznie nie usprawiedliwi, — traci mandat, i przed upływem lat trzech do Rady miejskiej wybranym być nie może.

Do wyboru konieczną jest obecność przynajmniéj trzech czwartych części członków Rady miejskiéj.

Głosowanie to odbywać się winno oddaniem kartek. Inny sposób głosowania miejsca mieć nie może.

Obranym jest ten, kto otrzyma bezwzględną większość głosów członków obecnych. — Również wiceprezydentem obrany będzie ten, kto otrzyma więcéj niż połowę głosów członków obecnych.

Jeżeliby przy głosowaniu nie osiągnięto bezwzględnéj większości głosów, należy przedsięwziąść powtórne głosowanie, a jeżeliby i przy têm nie okazała się potrzebna większość głosów, wtedy należy przystąpić do ściślejszego wyboru.

Przy ściślejszym wyborze mają wybory ograniczyć się do tych dwóch osób, — które przy powtórném głosowaniu największą ilość głosów otrzymały.

W razie równości głosów roztrzyga los, — kto ma być wzięty do ściślejszego wyboru.

Każdy głos dany przy trzeciem głosowaniu osobie nie wziętéj do ściślejszego wyboru, ma być za nieważny poczytany.

Jeżeliby przy ściślejszym wyborze okazała się równość głosów, wtedy rozstrzyga los.

§. 48.

Wybór prezydenta miasta Krakowa potwierdza Monarcha.

Skoro potwierdzenie nastąpi, prezydent miasta w obecności Rady miejskiéj, złoży przysięgę do rąk naczelnika Rządu krajowego na wierność i posłuszeństwo Monarsze, stosowanie się do ustaw, i sumiennie pełnienie swoich obowiązków.

Wiceprezydent pierwszy składa taką samą przysięgę do rąk prezydenta miasta Krakowa, na zgromadzeniu Rady miejskiéj.

§. 49.

Radcy miejscy obierani będą na lat sześć w sposób taki, że co lat trzy połowa radców z każdego koła i oddziału wyborczego wybranych, licząc w to pierwszego wiceprezydenta, występuje, i Rada nowowybranymi z właściwych kół wyborczych §§. 31., 32., 33. radcami uzupełnioną będzie tak, aby zawsze z 60 radców złożoną była.

Los oznaczy, którzy z wybranych rzeczywistych radców po upływie pierwszych lat trzech ustąpić mają.

Z końcem następnego trzechlecia ustępują ci z rzeczywistych radców, którzy swe sześcioletnie urzędowanie kończą. — Wybory przeto ubywających radców co trzy lata odbywać się mają.

Do liczby radców losem ustąpić mających po pierwszem trzechleciu, tudzież radców opuszczających Radę po upływie sześciu lat urzędowania, liczeni będą radcy ubyli przez śmierć, rezygnacyę lub z innych przyczyn niniejszym statutem przewidzianych w sposób taki, iż jeśli n. p. w ciągu trzechlecia z radców pierwszego koła wyborczego ubyło czterech, z drugiego koła oddziału I. trzech, a z trzeciego koła oddziału II. dwóch, to winno ustąpić z końcem pierwszego trzechlecia losem z koła pierwszego radców sześciu, z drugiego z oddziału I. dwóch, z oddziału II. pięciu, z koła trzeciego oddziału I. pięciu, a oddziału II. trzech, liczba zaś nowo wybrać się mających radców 30 wynosić będzie.

§. 50.

Losowanie radców z końcem trzechlecia z Rady wyjść mających winno nastąpić w takim czasie, aby nowe wybory na sześć tygodni przed skończeniem kadencyi nastąpić mogły.

---

*) Postanowienie to zniesione ustawą z d. 19. lipca 1868. Dz. ust. kr. L. 30.

Losowanie odbywa prezydent miasta, — lub pierwszy wiceprezydent wobec zgromadzonéj Rady.

§. 51.

Radca kończący urzędowanie może być na nowo wybrany; służy mu jednak prawo wymówienia się od powtórnego wyboru bez przywiedzenia przyczyny.

§. 52.

Gdy godność piérwszego wiceprezydenta trwa przez lat trzy, przeto każda odnowiona Rada wybiéra sobie jego następcę w sposób przewidziany §. 46.

Wiceprezydent, o ile w Radzie miejskiéj na dalsze trzechlecie pozostaje, może być nadal potwierdzonym.

§. 53.

Członkowie rady miejskiéj, licząc w to pierwszego wiceprezydenta, urzędują bezpłatnie.

Za sprawowanie interesów gminy po za jéj obrębem mogą żądać wynagrodzenia.

Płace i inne emolumenta prezydenta miasta oznaczy etat miejski.

Gdyby zastępca prezydenta przez czas dłuższy prezydenta zastępował, Rada miejska może mu wyznaczyć stósowne wynagrodzenie.

§. 54.

Prezydent miasta i jego zastępca musi mieć w Krakowie stałe zamieszkanie.

§. 55.

Prezydent i jego zastępca nie mogą bez zezwolenia Rady złożyć urzędowania swego.

§. 56.

Prezydent, jego zastępca i radca miejski traci swój urząd, jeżeli zajdzie, lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralności stała na przeszkodzie.

Jeżeli który z nich popadnie w śledztwo, z powodu jakiego z czynów karygodnych w §§. 26. i 31. wskazanych, lub jeżeli na jego majątek konkurs ogłoszony, albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu, jak długo trwa postępowanie karne, krydalne, lub ugodne.

Radców miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, Rada miejska uzna za występujących.

§. 57.

W razie rozwiązania Rady miejskiéj przez władzę rządową mają być najdaléj do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory.

Zanim wybór nowy Rady miejskiéj dokonanym będzie, prezydent i jego zastępca pozostają na swych posadach, sprawują bieżące interesa gminy, i wykonywują prawa Radzie miejskiéj przy wyborach służące.

Od rozporządzenia, Radę miejską rozwiązującego, służy téjże prawo odwołania się do Ministerstwa Stanu przez Wydział krajowy.

Rozwiązana Rada jedynie tylko do wniesienia rekursu na posiedzenie przy zamkniętych drzwiach zgromadzić się może.

Tytuł II.

O Magistracie.

§. 58.

Magistrat składa się z prezydenta, drugiego wiceprezydenta, potrzebnéj liczby radców magistratualnych etatem oznaczonéj i urzędników pomocniczych.

§. 59.

Wydział obrachunkowy podlega bezpośrednie Radzie miejskiéj. Jest on organem pomocniczym Rady miejskiéj w czynnościach kontroli, i organem pomocniczym Magistratu w załatwianiu spraw rachunkowych.

§. 60.

Rada miejska mianuje drugiego wiceprezydenta miasta, radców magistratualnych, jakotéż wszystkich urzędników wydziału obrachunkowego na przedstawienie prezydenta, innych zaś urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie Magistratu.

Wiceprezydent drugi, radcy Magistratu, naczelnik wydziału obrachunkowego i kasyer są stałymi urzędnikami.

Rada miejska postanowi, jakie inne posady służby mają być stałymi urzędnikami obsadzone.

Stali urzędnicy gminy złożą do rąk prezydenta miejskiego, w obecności ciała radnego Magistratu, przysięgę na wierność Monarsze, stósowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swych obowiązków.

Prezydent, drugi wiceprezydent, radcy Magistratu, naczelnik wydziału obrachunkowego i kasyer nie mogą zostawać między sobą w stósunku pokrewieństwa lub powinowactwa, aż do czwartego stopnia włącznie.

W takimże stosunku nie mogą także zostawać między sobą i ze swymi podwładnymi naczelnicy biur urzędów pomocniczych.

Drugi wiceprezydent, radcy, konceptowi urzędnicy Magistratu, urzędnicy wydziału rachunkowego i kasy muszą się wykazać z odbytych egzaminów praktycznych, dla urzędników Państwa téj kategoryi przepisanych.

§. 61.

O uwolnieniu od służby (emeryturze czyli pensyonowaniu. kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników gminy i zakładów gminnych orzeka Rada miejska.

Stali urzędnicy miejscy uwalnianymi być mogą ze służby z tych tylko powodów, z jakich urzędnicy Państwa uwolnieniu lub oddaleniu ulegają.

Przepisy co do wymierzania emerytury, alimentacyi, wsparć i prowizyi dla urzędników i sług Państwa, tudzież wdów i dzieci po tychże dotyczące, stosują się także do urzędników i sług gminnych, oraz zakładów gminnych.

Dział IV.

Zakres działania władz gminnych.

Tytuł 12.

Zakres działania Rady miejskiéj.

§. 62.

Rada miejska zastępuje gminę w wykonaniu jéj praw i obowiązków, jest władzą zwierzchniczą miasta we wszystkich sprawach gminy, obowiązaną strzedz dobra gminy, i starać się o zaspokojenie jéj potrzeb.

§. 63.

Do zakresu działania Rady miejskiéj należy:

A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy.

B. Kontrolowanie czynności magistratu i innych urzędów gminy, tak w sprawach zakresu działania własnego, jakotéż w sprawach gminie poruczonych.

§. 64.

Rozpoznaniu i decyzyi Rady miejskiéj na posiedzeniach pełnych ulegają następujące przedmioty:

1. Zmiana obrębu i statutu gminy. Do zmiany obrębu gminy potrzeba jednak zezwolenia Wydziału krajowego, które tylko za zgodą władzy politycznéj udzielone być może. Zmiana zaś statutu dokonaną być może tylko wedle postanowienia paragrafu 3. niniejszego statutu.
2. Wybór prezydenta i zastępcy jego, oraz mianowanie drugiego wiceprezydenta, urzędników gminnych, przełożonych i nauczycieli szkół, tudzież przełożonych zakładów gminnych, niemniéj uwalnianie tychże od obowiązków.
3. Organizacya urzędów gminnych, z oznaczeniem liczby urzędników i sług, oraz wszystkich osób przez gminę płatnych, wydawanie instrukcyi służbowych, niemniéj określenie ich uzdolnienia i obowiązków,
4. Oznaczenie etatu płacy, pensyj emerytalnych i innych korzyści dla urzędników i sług gminy, oraz dla osób wyżéj pod 2 wskazanych, dla ich wdów i sierót, wedle zasad przez siebie przyjętych.
5. Uchwalanie instrukcyi i regulaminów dla siebie i urzędów gminy.
6. Udzielanie zaliczek na płace urzędnikom, o ile takowe dwumiesięczne płace przenoszą — przyznawanie szczególnych wynagrodzeń — oznaczenie dyjet i kosztów podróży, zapomóg i nagród dla urzędników i sług miejskich, niemniéj dla osób używanych w służbie gminy.
7. Udzielanie urlopów prezydentowi i zastępcy jego, tudzież dozwalanie urlopów dla urzędników i sług gminnych, przechodzących czas trzech miesięcy.
8. Uchwalanie ogólnych zasad zarządu majątkiem gminnym.
9. Stanowienie i regulowanie opłat i tax na fundusz miejski pobieranych w granicach obowięzujących przepisów.
10. Uchwalanie i zatwierdzanie katastru kwaterunkowego.
11. Nabywanie i zbywanie nieruchomości lub praw za nieruchomość prawnie uważanych, przyjmowanie zobowiązań wieczystych, obowiązku służebności, zastawu lub poręczenia, zaciąganie pożyczek i wszelkie operacye finansowe.

   Jeżeli wartość nieruchomości lub praw za nieruchomość uważanych przenosi kwotę 20.000 zła., niemniéj jeżeli zaciągnąć się mająca pożyczka lub suma poręczoną być mająca, przenosi jednę czwartą część rocznego dochodu gminy, wedle przecięcia z ostatnich lat sześciu obliczonego, wówczas potrzebném jest zezwolenie Wydziału krajowego.
12. Lokowanie kapitałów na hypotekach.
13. Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.
14. Stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcanie albo znoszenie istniejących.
15. Zaprowadzanie nowych zakładów gminnych, lub zwinięcie już istniejących.
16. Zatwierdzanie rezultatów licytacyj lub układów o dzierżawy, które dłużéj niż trzy lata trwać mają, jeżeli roczny czynsz dzierżawy złr. 2.000 w. a. przenosić będzie. Zatwierdzanie układów o dostawy pociągające za sobą wydatek przenoszący 3.000 złr. w. a.
17. Rozwiązywanie w drodze polubownéj wszelkich kontraktów w imieniu gminy zawartych.
18. Zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od takowego, niemniéj zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych.
19. Umarzanie należytości ściągniętemi być nie mogących, o ile takowe kwotę złr. 50 od jednego dłużnika przypadająca przenoszą.
20. Uchwalanie budżetu rocznego miasta.
21. Przyzwalanie na wydatki budżetem przewidziane i na wszelkie wydatki nadzwyczajne budżetem nie przewidziane, z wyjątkiem wydatków dążących do utrzymania rzeczy w dobrym stanie, o ile takowe w przypadkach przewidzianych budżetem, kwotę złr. 500 w. a a w innych złr. 200 w. a. przenoszą.
22. Sprawdzanie i załatwianie rachunków z dochodów i wydatków miejskich.
23. Stanowienie dodatków gminnych do podatków rządowych, tudzież nakładanie nowych podatków gminnych, niemniej ustanawianie zasad rozkładu i poboru tych dodatków i innych ciężarów gminnych.

Wprowadzanie nowych opłat i podatków, podwyższanie istniejących, pobór dodatków gminnych do podatków stałych, o ileby 25 od sta przeniosły, nakoniec zmiana taryfy poboru dodatków gminnych do podatków niestałych, tylko w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić może.

Uchwała pobierania dodatków gminnych do podatków stałych — dziesięć od sta przenoszących — przez Wydział krajowy zatwierdzona być musi.

Jednakże dodatkami do podatków, a w ogólności rozkładami na gminę obciążeni być nie mogą:

a) urzędnicy i słudzy Dworu, Państwa, kraju, lub przy zakładach publicznych ustanowieni, tudzież wojskowi, ich wdowy i sieroty, co do płac służbowych i co do pochodzących ze stosunku służbowego emerytur, prowizyi, dodatków na wychowanie i gracyi;

b) starownicy dusz i publiczni nauczyciele co do kongruy.

24. Przyjmowanie do gminy lub odmówienie przyjęcia, wyznaczanie tax od przyjmowania do gminy, tudzież uwalnianie od opłaty onych w szczegółowych przypadkach.
25. Rozstrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności.
26. Wykonywanie służących gminie praw patronatu i kolatury; tudzież rozdawanie stypendyów, jako i innych miejsc fundacyjnych.
27. Zakładanie i utrzymanie szkół, tudzież udział w nadzorze szkół z ustaw krajowych wynikający.
28. Wykonywanie prawa petycyi w sprawach gminy.
29. W końcu wszystkie sprawy ważniejsze, które sekcye gminy lub Magistrat do decyzyi Rady miejskiéj przedłożą, lub które w drodze odwołania się pod rozpoznanie przyjdą.

§. 65.

Zwyczajne pełne posiedzenia Rady miejskiéj mają się odbywać co miesiąc, a mianowicie w pierwszy Czwartek każdego miesiąca.

Gdyby na Czwartek wypadło święto uroczyste, posiedzenie odbędzie się w poprzedzającym dniu powszednim.

§. 66.

Posiedzenia Rady miejskiej tylko przez prezydenta zwoływane i pod jego przewodnictwem odbywać się mogą.

W razie nieobecności lub przeszkody prezydenta zastępuje go pierwszy wiceprezydent, tego zaś najstarszy wiekiem radca miejski.

Posiedzenie przez kogo innego zwołane, lub pod innêm przewodnictwem odbyte, za nieważne i niebyłe uważanêm będzie.

§. 67.

Na polecenie politycznéj władzy krajowéj, lub na umotywowanie żądania dziesięciu radców, prezydent obowiązanym jest zwołać posiedzenie Rady miejskiéj najdaléj w dni ośm.

§. 68.

Przewodniczący Rady miejskiéj zaprasza na każde posiedzenie okólnikiem wszystkich radców miejskich, przynajmniej na dwa dni przed posiedzeniem.

Gdyby na posiedzeniu sprawy wymagające większego kompletu traktowane być miały, okoliczność ta w okólniku wspomnianą będzie.

Członek Rady miejskiéj, nie mogący przybyć na posiedzenie, powód nieprzybycia swego przewodniczącemu przed posiedzeniem donieść powinien.

§. 69.

Członków Rady miejskiéj, bez dostatecznego powodu obowiązków swoich niewypełniających, upomni Rada miejska na wniosek przewodniczącego.

Po dwukrotnêm bezskutecznêm upomnieniu, może Rada miejska na niedopełniająch obowiązków radców miejskich, orzec, karę od 2 do 20 złr. na korzyść miejscowych zakładów dobroczynnych.

Czynienie wniosku o orzeczeniu kar na radców niedopełniających swych obowiązków, nie od woli prezydującego zależy, lecz jest obowiązkiem jego urzędu.

Tylko choroba własna, familii, usprawiedliwiona nieobecność w mieście, nakoniec inne ważne nieprzewidziane przeszkody, uwzględnionemi być mogą.

Przeciw takim orzeczeniom rekurs nie ma miejsca.

§. 70.

Posiedzenia Rady miejskiéj są publiczne.

Sprawy dotyczące obsadzenia posad, zawieszenia lub oddalenia ze służby urzędników i sług gminnych, traktowanemi będą przy drzwiach zamkniętych. Również i ze względów obyczajności zarządzone być może tajne posiedzenie.

§. 71.

Do otwarcia posiedzenia lub głosowania obecność 30 radców miejskich, nie licząc w to prezydującego, jest konieczną.

§. 72.

Urzędnik Magistratu przez prezydenta wyznaczony prowadzi protokół obrad.

W protokóle obrad członkowie obecni wymienieni i treść zapadłych uchwał zamieszczoną być ma.

Na żądanie głosujących, zdania uchwale przeciwne zapisywane będą.

Na piśmie podawane wota, które na posiedzeniu wypowiedziane, lecz odczytane nie były, do protokółu dołączonemi nie będą.

O zakwestyowanych ustępach protokółu Rada decyduje, i sprostowanie lub pozostawienie redakcyi orzeka.

§. 73.

Porządek obrad oznacza prezydujący wedle porządku dziennego, który przed rozpoczęciem posiedzenia odczytanym będzie.

Rada miejska może zmianę porządku dziennego zadecydować na żądanie przez sześciu radców wniesione.

§. 74.

W ogólności te tylko przedmioty pod obrady brane być mogą, które poprzednio przez sekcyę rozpoznawanymi były.

Gdyby jednak w nagłym wypadku prezydujący uważał za konieczne, albo gdyby $1/3$ część członków obecnych Rady żądała, aby wziąść pod obrady przedmiot przez sekcyę nie rozbierany, lub na porządku dziennym nie zamieszczony, natedy zgromadzenie prostą większością głosów, bez wdawania się w rozprawy, zadecyduje, czyli przedmiot ma być bezzwłocznie rozpoznawanym.

§. 75.

Przedmioty pod rozpoznanie Rady przychodzące wnoszone będą przez referentów, których prezydujący w sekcyach wyznacza.

§. 76.

Każdy z radców miejskich ma głos stanowczy. Radcy Magistratu w przedmiotach pod obrady przychodzących głos doradczy lub wyjaśniający zabierać mogą. Prezydujący nie głosuje, lecz rozstrzyga równość głosów.

§. 77.

Żaden radca miejski na posiedzeniach znajdować się nie może, na których sprawy jego własne, krewnych, lub powinowatych, aż do czwartego stopnia włącznie, traktowanemi będą.

§. 78.

Każdy przyjęty wniosek staje się uchwałą, i o ile wyższego zatwierdzenia nie potrzebuje, bez zwłoki w wykonanie wprowadzony być ma.

Przewodniczący może wstrzymać wykonanie uchwał, które zdaniem jego przepisom niniejszego statutu, lub prawom obowiązującym są przeciwne, lub też interes gminy na szkodę narazić mogą.

Obowiązany jest jednak decyzyę w pierwszych dwóch wypadkach politycznéj władzy krajowéj, w trzecim zaś wypadku Wydziałowi krajowemu, w terminie dni ośmiu do rozpoznania przedstawić, przy zawiadomieniu o têm Rady na najbliższém posiedzeniu, obok wyłuszczenia powodów zawieszenia.

§. 79.

Regulamin obrad obejmuje przepisy dotyczące sposobu obradowania i głosowania na posiedzeniach Rady miejskiéj, w pełnych zebraniach i sekcyach. Aż do chwili ułożenia i przyjęcia regulaminu, porządek prawem lub zwyczajem w ciałach obradujących przyjęty, zachowanym być ma.

Tytuł 13.

O sekcyach i szczegółowych komisyach.

§. 80.

Rada miejska podzieli się na tyle sekcyj, ile departamentów w Magistracie utworzonych będzie.

Każdy członek Rady miejskiéj, z wyjątkiem prezydenta i pierwszego wiceprezydenta, do jednéj sekcyi należeć winien.

Celem sekcyi jest dokładniejsze załatwianie przedmiotów, do zakresu działań Rady miejskiéj należących, jak równie kontrolowanie czynności Magistratu.

§. 81.

Wybór członków Rady miejskiéj do sekcyj odbywa się większością głosów na rok jeden.

Po upływie pierwszego roku urzędowania radców w sekcyach, ustępuje połowa tychże losem oznaczona.

Przy wyborze do sekcyj większa świadomość przedmiotu i według możności życzenia radców, uwzględnionemi być powinny.

Ustępujący członkowie na nowo do téj saméj sekcyi przydzielonymi być mogą.

Dłużéj nad dwa lata żaden członek Rady miejskiéj do pracowania w jednéj i w téj saméj sekcyi, wbrew swéj woli, przeznaczonym być nie może.

§. 82.

Do zakresu działania sekcyj należą wszystkie przedmioty, które decyzyi Rady miejskiéj na pełnych posiedzeniach nie ulegają, ani do zakresu działania prezydenta lub Magistratu nie należą.

§. 83.

W szczególności sekcya winna:

a) przygotowywać wnioski, jakie Radzie miejskiéj do rozpoznania i decyzyi przedstawione być mają;

b) czuwać nad wykonaniem uchwał Rady miejskiéj;

c) wydawać uchwały w przedmiotach do ich zakresu działania należących i nad wykonaniem onych czuwać.

§. 84.

Posiedzenia sekcyj według potrzeby odbywać się mają; niemniéj jednak raz co miesiąc zwoływanemi być muszą. Dzień odbywania posiedzeń każda sekcya naprzód oznaczy.

Prezydent lub jego zastępca ma prawo, w każdym czasie zwołać nadzwyczajne posiedzenie sekcyj.

§. 85.

Członkowie sekcyj wybierają z grona swego prezydującego.

Wybór co rok się powtarza.

Wymawianie się od prezydowania w sekcyi nawet w razie ponownego wyboru miejsca mieć nie może.

Prezydent, a w jego nieobecności piérwszy wiceprezydent, przy obradach każdéj sekcyi przytomnym być może, i wtenczas prezydowanie w obradzie do niego z prawa należy.

Członkom innych sekcyj znajdowanie się na posiedzeniach wzbronionêm nie jest; mogą nawet doradczo głos zabiérać, lecz prawa głosowania nie mają.

Referentem sekcyj jest urzędnik Magistratu w właściwym departamencie przewodniczący — jednakże przełożony sekcyi innego członka do referowania wyznaczyć ma prawo.

Urzędnik Magistratu, przez prezydenta miasta wyznaczony, prowadzić będzie protokół obrad sekcyi, w sposób dla Rady miejskiéj w zebraniach pełnych przepisany.

§. 86.

Do wydania ważnéj uchwały obecność przynajmniéj trzech członków sekcyi, nie licząc w to prezydującego, jest konieczną.

Decyzye zapadają prostą większością głosów. Urzędnik Magistratu (referent) ma głos doradczy. Prezydujący rozstrzyga równość głosów.

Prezydującemu rownie jak i prezydentowi miasta, służy prawo zawieszania wykonania uchwały sekcyj i odwołania się do rady pełnéj.

§. 87.

Posiedzenia sekcyj przy drzwiach zamkniętych odbywać się mają.

§. 88.

Członek sekcyi, który na posiedzenia sekcyjne bez gruntownego usprawiedliwienia, ustnie lub na piśmie przewodniczącemu złożyć się mającego, nie uczęszcza, ma być na doniesienie przewodniczącego przez Radę miejską do pełnienia swych obowiązków wezwanym, a gdyby dwukrotne upomnienia okazały się bezskutecznemi, na zapłacenie kary pieniężnej od 2 do 10 zła. skazanym.

§. 89.

Radzie miejskiéj i sekcyom służy prawo poruczania szczególnych czynności komisyom, do składu których członkowie Rady miejskiéj, lub inni członkowie gminy wybranymi być mogą.

§. 90.

Komisya szczegółowa ma obowiązek, poruczoną jéj czynność sumiennie wykonać, i o wykonaniu lub przeszkodach donieść Radzie miejskiej, lub téj sekcyi, od któréj wybraną została.

Tytuł 14.

Zakres działania prezydenta miasta.

§. 91.

Prezydent miasta jest organem gminy zawiadującym i wykonawczym.

Do prezydenta należy kierunek czynności Rady miejskiéj i Magistratu, oraz dozór bezpośredni nad instytutami przez gminę fundowanymi, lub przez nią dotowanymi.

On reprezentuje gminę jako osobę moralną na zewnątrz, jest przełożonym wszystkich urzędów miejskich i kieruje czynnościami tychże. On odpowiada za czynności urzędowe, tak własne jak i urzędów miejskich, Radzie miejskiéj — a za czynności w sprawach poruczonych Rządowi krajowemu.

§. 92.

Prezydenta miasta w czynnościach własnego zakresu gminy zastępuje pierwszy wiceprezydent, — w czynnościach zaś poruczonego zakresu, drugi wiceprezydent.

§. 93.

Prezydent kieruje obradami Rady miejskiéj i wprowadza w wykonanie jéj uchwały.

§. 94

Dokumenta, mocą których gmina zaciąga zobowiązanie względem trzecich osób, będą przez prezydenta, podpisywane a kontrasygnowane przez dwóch członków Rady miejskiéj, do tego przez nią wyznaczonych.

§. 95.

Prezydent decyduje samodzielnie w sprawach do poruczonego zakresu gminy należących, oraz w sprawach własnego zakresu gminy, które według przepisu niniejszego statutu (§§. 96 — 101), lub oddzielnych instrukcyj, kolegialnemu rozpoznaniu sekcyj Rady miejskiéj lub Magistratu nie ulegają.

§. 96.

Do prezydenta należy kierunek policyi miejscowéj w gminie. W nagłych razach wydaje rozporządzenia bez względu na wysokość wydatków z wykonaniem połączonych, któreby utrzymanie spokojności publicznéj, bezpieczeństwa prywatnego, lub nakoniec zabezpieczenia majątku gminnego na celu miały.

Obowiązanym jednak będzie, zatwierdzenie poczynionych rozporządzeń w czasie najkrótszym u Rady miejskiéj wyjednać.

§. 97.

Prezydent miasta przyjmuje i oddala wszystkich posługaczy, oraz osoby do pracy za dziennêm wynagrodzeniem przyjęte.

§. 98.

Prezydent udziela zaliczek na płace urzędnikom i sługom miejskim, dwumiesięcznéj pensyi nieprzenoszących.

Udziela urlopów dla urzędników i sług miejskich na czas trzech miesięcy nieprzechodzący.

§. 99.

Prezydent wykonywa władzę dyscyplinarną nad wszystkimi urzędnikami i posługaczami Magistratu.

Do wykonania téj władzy służą prezydentowi miasta wszystkie te prawa, jakie według przepisów obowiązujących każdy w ogóle naczelnik urzędu pod względem dyscyplinarnym posiada. Zawieszenie jednak w urzędowaniu urzędników przez Radę miejską nominowanych, wyjąwszy przypadki zwłoki nie cierpiące, do Rady miejskiéj, zawieszenie zaś tych, których Magistrat nominował, do Magistratu należeć będzie.

§. 100.

Prezydent miasta jest mocen zarządzać sprawunki do utrzymania rzeczy służące, które wydatku wyższego nad 200 zlr. nie wymagają i łącznie wzięte, sumy na ten cel preliminowanéj nie przenoszą.

§. 101

Prawem równie jak i obowiązkiem prezydenta jest, zarządzać od czasu do czasu kontrolowanie kas miejskich, tudzież wszystkich kas zakładów, pod nadzorem gminy zostających, i brać udział w téj czynności.

W razie uznanéj potrzeby może prezydent także likwidacyę tych kas zarządzić.

§. 102.

Prawo asygnowania pieniędzy z kasy miejskiéj służy prezydentowi miasta, który za nadużycie onego gminie i przełożonym władzom jest odpowiedzialnym.

Dla bliższego określenia tego prawa stanowi się, co następuje:

a) Żaden wydatek, nieznajdujący pokrycia w etacie, nie może być ponoszonym bez zezwolenia Rady miejskiéj, a względnie i Wydziału krajowego.

b) O wypłaty usystemizowanych płac i pensyj, następnie do wypłaty podatków skarbowych i dodatków krajowych, przez właściwą władzę wymierzonych, nie potrzeba zezwolenia Rady miejskiéj, lecz o uskutecznionéj wypłacie Rada miejska na najbliższém posiedzeniu zawiadomioną być ma.

c) Wynagrodzenia różnym przedsiębiorcom z mocy kontraktów lub ugód, za zezwoleniem Rady miejskiéj zawartych, przypadające, wtedy tylko wypłaconemi być mogą, kiedy komisya odbiorcza przy odbiorze dostarczanych przedmiotów nie poczyni żadnych zarzutów; w przeciwnym zaś razie należy wstrzymać wypłatę, aż do decyzyi Rady miejskiéj, a według okoliczności i wydziału krajowego.

d) Każda asygnacya pieniężna winna być oddziałowi rachunkowemu do przejrzenia i zakontrolowania przesłaną.

Tytuł 15.

Zakres działania Magistratu.

§. 103.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy pod kontrolą Rady miejskiéj w sprawach własnego zakresu, oraz pierwszą instancyą administracyjną w sprawach dotyczących zakresu poruczonego.

Tenże zarządza pod kierownictwem prezydenta sprawami gminy i wykonywa pieczę nad zakładami pod nadzorem gminy zostającymi, nakoniec załatwia bieżące czynności w sprawach jemu przekazanych.

§. 104.

Przekazane Magistratowi czynności, częścią kolegialnie a częścią jako sprawy bieżące załatwianemi będą.

§. 105.

Kolegialnemu rozpoznaniu i decyzyi Magistratu ulegają:

a) przedstawiania na wniosek prezydenta kandydatów na urzęda miejskie;

b) udzielanie konsensów na oberże, domy zajezdne, wyszynk trunków i kawiarnie, o ile to prawo miastu dotąd służyło;

c) wydzielanie pożyczek dla podupadłych rzemieślników z funduszu Rudolfa i innych na ten cel przeznaczonych zapisów;

d) wszystkie sprawy, które Rada miejska lub prezydent kolegialnemu rozpoznaniu Magistratu przydzielić za stósowne uzna.

§. 106.

W obradach kolegialnych Magistratu biorą udział, pod przewodnictwem prezydenta lub drugiego wiceprezydenta, radcy Magistratu z głosem stanowczym. Prezydujący rozstrzyga równość głosów.

§. 107.

W sprawach poruczonego zakresu Magistrat stósować się winien do przepisów i instrukcyj w drodze właściwéj wydanych.

§. 108.

Celem dokładniejszego poglądu i jednostajności postępowania, Magistrat podzielonym będzie na stósowną liczbę wydziałów.

§. 109.

Główne obowiązki Magistratu są:

a) starać się o należyte ogłoszenie ustaw i obwieszczeń rządowych i miejskich;

b) prowadzić dokładne spisy ludności miejscowéj i wydawać świadectwa przynależności do gminy;

c) czuwać nad nienaruszalnością granic posiadłości gminnych;

d) starać się o bezpieczeństwo osób i majątku mieszkańców;

e) czuwać nad wykonaniem przepisów dotyczących święcenia niedziel i świąt uroczystych, powstrzymywać wszelkie naruszenia obrządków religijnych i służby Bożéj;

f) zawiadywać majątkiem gminy w granicach przez Radę miejską określonych;

g) pilnować, aby zakłady pod dozorem gminy zostające, lub przez nię dotowane, — do statutów i instrukcyi stósowały się;

h) starać się o zaopatrzenie miasta w dobrą i tanią żywność;

i) wykonywać policyę zdrowia,—starać się o należyte zaopatrywanie chorych i rekonwalescentów;

k) mieć pieczę nad zaopatrzeniem ubogich i zapobiegać żebractwu;

l) wydalać z miasta obcych próżniaków i włóczęgów, — oraz osoby niemoralnie prowadzące się,

ł) urządzać obronę przy pożarach i powodziach; — oraz starać się o ulepszenie środków obrony;

m) mieć staranie o wygody mieszkańców, — o upiększenie miasta, — o utrzymanie istniejących w obrębie miasta dróg, placów, ulic, bruków, mostów, studni, kanałów, oświetlenia, cmentarza i t. p.

n) utrzymywać dozór nad czystością placów, ulic, dróg i podworców w domach miejskich i prywatnych;

o) wykonywać przepisy dotyczące budowli i zarobkowania;

p) dozwalać dobrowolnych licytacyj ruchomości;

r) exekwować należytości miejskie i rządowe;

s) odstawiać kontyngent wojskowy na miasto przypadający — utrzymywać kontrolę urlopników i rezerwistów, oraz czuwać nad ich zachowaniem się;

t) kwaterować wojsko i dostarczać podwód;

u) rozpoznawać i karać przestępstwa przeciw miejskim rozporządzeniom policyjnym.

§. 110.

W sprawach dobra mieszkańców dotyczących, innym organom poruczonych, — winien Magistrat na wezwanie organa te według możności wspierać.

§. 111.

Magistrat winien w razie potrzeby użyć służących mu środków przymusowych dla wykonania przepisów, ustaw, wyższych poleceń i własnych rozpo-

rządzeń; — oraz winien na żądanie dostarczać prawnéj pomocy innym, do przestrzegania przepisów ustawami powołanym władzom.

§. 112.

Gdyby środki przymusowe Magistratowi służące do wprowadzenia w wykonanie ustaw i rozporządzeń nie były dostatecznymi, na tedy Magistrat winien potrzebnéj pomocy od właściwéj władzy zażądać.

§. 113.

Dla utrzymania swéj powagi i powstrzymania uchybień urzędowi swemu, winien Magistrat użyć środków, jakich władze rządowe używać mogą.

Dział V.

Tytuł 16.

Stosunek władzy gminnéj do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa.

§. 114.

W sprawach własnego zakresu podlega gmina miasta Krakowa bezpośrednio Wydziałowi krajowemu, a względnie Sejmowi krajowemu.

§. 115.

Każdéj korporacyi i każdemu mieszkańcowi, postanowieniem gminy uciążonemu, służy prawo odwołania się do Wydziału krajowego.

§. 116.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą, aby swego zakresu działania nie przekraczała i wbrew ustawom nie działała.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna władza krajowa; na żądanie jéj przeto prezydent miasta winien jéj udzielać uchwały Rady miejskiéj i inne potrzebne wyjaśnienia.

§. 117.

Polityczna władza krajowa ma prawo i obowiązek, zakazać wykonania uchwały powziętéj przez Radę miejską, jeżeli uchwała przekracza zakres działania Rady, lub sprzeciwia się ustawom. Przeciw takiemu zakazowi służy prawo rekursu do Ministerstwa stanu. Jeżeli jednak sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, władza krajowa winna o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

§. 118

Polityczna władza krajowa ma także roztrzygać rekursa przeciw rozporządzeniom Magistratu lub Rady miejskiéj, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na uchwałach, przeciw którym rekursa do Wydziału krajowego zanoszone być winny.

W sprawach poruczonego zakresu działania ma być rekurs w każdym razie do politycznéj władzy krajowéj podany.

Dział VI.

Tytuł 17.

O wpływie władzy gminnéj na sprawy dotyczące różnych wyznań religijnych.

§. 119.

Każde wyznanie religijne pozostaje w posiadaniu i używaniu zakładów, fundacyj i funduszów przeznaczonych na jego cele duchowne, naukowe i dobroczynne, i opędza wydatki swe z własnych zasobów.

Każdy członek gminy miasta Krakowa przyczynia się do wydatków tego tylko wyznania religijnego, do którego sam należy, o ile takowe według ustaw administracyjnych nie są ciężarem realności przez niego posiadanych.

§. 120.

Specyalne sprawy chrześciańskie zostają pod wyłącznym zarządem chrześciańskich członków gminy krakowskiéj.

Sprawy te są:

a) dotyczące przedmiotów duchownych, szkolnych i dobroczynnych, tudzież zakładów wyłącznie z funduszów chrześciańskich dotowanych;

b) wykonywanie praw patronatu, prezentowania i mianowania pasterzy dusz i nauczycieli jakotéż nadawanie stypendyów.

§. 121.

W zarządzie spraw w paragrafie powyższym wymienionych, zastępują gminę członkowie Rady miejskiéj chrześciańskiego wyznania.

Do wydania ważnéj uchwały w sprawach tego rodzaju, obecność $^2/_3$ części członków Rady miejskiéj wyznania chrześciańskiego jest konieczną.

§. 122.

O ile zakłady na cele niżéj wyrażone w przyszłości z majątku gminy miasta Krakowa fundowane nie będą, gmina izraelicka pokrywa z własnych swoich zasobów wydatki:

a) na swoje cele religijne;

b) na zaopatrzenie swoich ubogich i chorych;

c) na utrzymanie swoich szkół i szpitalów;

d) na zaspokojenie innych właściwych swoich potrzeb.

Dochody jednakże, które na zaspokojenie potrzeb tego rodzaju przez ogół mieszkańców wnoszoneby były, rozłożone zostaną na użytek każdego wyznania, w stosunku przykładania się jego wyznawców.

§. 123.

W sprawach dotyczących przedmiotów w powyższym paragrafie wymienionych, o ile takowe pod rozpoznanie gminy przychodzić będą, stanowić mają pod przewodnictwem prezydenta członkowie Rady miejskiéj wyznania izraelickiego, w komplecie przynajmniéj $^2/_3$ części członków tego wyznania.

Gdyby liczba wybranych członków Rady miejskiéj wyznania izraelickiego 21 nie wynosiła, natedy liczba ta powołaniem do obrad mężów zaufania przez

członków Rady miejskiéj wyznania izraelickiego, uzupełnioną będzie.

Dział VII.

Tytuł 18.

Postanowienie przechodnie.

§. 124.

Czynności Radzie miejskiéj przez wybranych członków do téj Rady przekazane, z powodu, iż miasto Kraków żadnéj na teraz nie ma reprezentacyi gminnéj, wykonywane będą przy pierwszym wyborze przez dziewięciu obywateli, których polityczna władza krajowa na przedstawienie Magistratu do tego wyznaczy.

§. 125.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminu, będą wszelkie sprawy w Radzie miejskiéj, w Magstracie i w innych urzędach miejskich załatwiane w sposób dotychczas używany; jeżeliby zaś takowy zostawał w sprzeczności z niniejszym statutem, wydane będą natychmiast przez Radę miejską stósowne rozporządzenia.—

Nakładem Gminy miasta Krakowa. —W drukarni A. Koziańskiego.